

Harvaturva-verkoston kokous 1/2021

Aika 26.1.2021 klo 12 – 15
Paikka Etäkokous eTUVE-ohjelmalla

Jäsenet	Nimi	Läsnä	Poissa
	Pelastusylivohtaja Kimmo Kohvakka, sisäministeriö, puheenjohtaja	x	
	Pelastusylitarkastaja Jari Lepistö, sisäministeriö, varapuheenjohtaja	x	
	Järjestökoordinaattori Veli-Matti Ahtiainen, SPR	x	
	Yhdyskuntatekniikan päällikkö Paavo Taipale, Suomen Kuntaliitto	x	
	Kaupunginjohtaja Tytti Määttä, Kuhmon kaupunki	x	
	Rajatarkastusupseeri, kapteeni Jouko Kinnunen, Rajavartiolaitos	x	
	Erytisiantuntija Mari Kattilakoski, Itä-Suomen yliopisto	x	
	Erytisiantuntija Tarja Lukkari, Kajaanin ammattikorkeakoulu	x	
	Kehitysjohtaja Markus Lassheikki, MTK	x	
	Toiminnanjohtaja Veli-Matti Karppinen, Kainuun nuotta ry	x	
	Koulutuspäällikkö Satu Virtanen, Maanpuolustuskoulutusyhdistys	x	
	Asiantuntija Kimmo Nieminen, Kirkkohallitus	x	
	Toiminnanjohtaja Heli Koponen, Pohjois-Karjalan pelastusalan liitto	x	
	Ristenrauna Magga, SamiSoster ry	x	
	Asiantuntija Mirja Lauronen	x	
	Koordinaattori Mia Kalpa, Maaseudun terveys- ja lomahuolto ry	x	
	Poliisitarkastaja Marko Savolainen, Poliisihallitus		x
	Kyläasiamies Reena Laukkanen-Abbey, Keski-Suomen Kylät ry		x
	Erytisiantuntija Markus Alanko, Oikeusministeriö		x
	Projektipäällikkö Kristiina Mattila-Nousiainen, PHPELA		x
	Neuvotteleva virkamies Christell Åström, maa- ja metsätalousministeriö		x
	Erikoissuunnittelija Jaakko Joentakanen, sisäministeriö	x	
	Joel Kauppinen, sisäministeriö	x	
	Tutkija Heikki Laurikainen, sihteeri, SPEK	x	

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Puheenjohtaja, pelastusylijohtaja Kimmo Kohvakka avasi kokouksen klo 12.01 ja kiitti verkoston jäseniä edellisestä vuodesta. Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja. Puheenjohtaja kuvasi koronan vaikutuksia ja sen aiheuttamia julkisen talouden haasteita, jotka koskettava myös turvallisuustoimijoita.

2. Katsaus viime vuoteen

Verkoston sihteeri Heikki Laurikainen kertasi vuoden 2020 toimia (ks. liite1). Pääpaino oli Harvaan asuttujen alueiden turvallisuus 2020 -raportin tuottamisessa ja tiedon välittämisessä. Joentakanen kertoi raportin latauksia olleen lähes 800 kertaa, mikä on reilusti enemmän kuin edellisen vastaavan raportin aikana.

Ristenrauna Magga kommentoi raportin auttaneen Samisosteria tekemään paikallisia aloitteita arjen turvallisuuden parantamiseksi. Myös Kimmo Nieminen Kirkkohallituksesta kertoi raportin herättäneen kiinnostusta ja vaikuttaneen lausuntoprosesseihin.

Jari Lepistö sisäministeriöstä totesi harvaan asuttuja alueita koskevan keskustelun vahvistuneen viime aikoina. Korona myötä monipaikkaisuus ja etätyömahdollisuudet ovat nousseet keskusteluun.

3. Sisäisen turvallisuuden kansallisen yhteistoimintamallin harvaan asuttujen alueiden turvallisuusosaaminen ja valmius -työryhmän painopistesuunnitelma

Lepistö kertoi painopistesuunnitelmasta (ks. Liite 2), jossa on kuvattu työryhmän vuonna 2020 asettamia tavoitteita ja mittareita. Tavoitteena on pilotoida valmiuskeskuksia ja luoda edellytyksiä yhteistoimintamallille. Lisäksi tavoitteen on selvittää monipaikkaisuuden vaikutukset turvallisuuteen. Lepistö esitti, olisiko Harvaturva-verkoston rooli ohjata kyseistä työryhmää jatkossa.

Kainuun Nuotan Veli-Matti Karppinen nosti esiin valokuidun merkitystä turvallisuudelle ja miten valokuidun saatavuus tällä hetkellä eriarvoistaa väestöä. Monipaikkaisuus ja etätyö tarvitsevat kuituverkkoa ja sillä on vaikutusta yritysten sijaintipäätöksiin. Karppinen kommentoi valtakunnallisten monipaikkaisuuskartoitusten haasteita ja painotti alueellisten erojen ymmärtämistä. Lisäksi Karppinen ehdotti, että jatkossa harva-alueita kuvaavat kartat kannattaisi tuottaa sekä talvi- että kesätiedoilla, jolloin monipaikkaisuus ilmenee paremmin.

Magga kertoi etäyhteyksissä olevan haasteita, jotka ovat tulleet esiin etätyön lisääntyneellä harva-alueilla. Heikot yhteydet vaikuttavat maastoturvallisuuteen. Avun hälyttäminen ei aina onnistu.

Kohvakka ehdotti, että Harvaturva-verkosto voisi jatkossa ohjata turvallisuusosaaminen ja -valmiudet ryhmän työtä. Lepistö pyysi työryhmään halukkaita ilmoittautumaan hänelle.

4. Pelastustoimen ajankohtaiset kehittämishankkeet, joilla on ulottuvuuksia harvaan asuttujen alueiden turvallisuuteen

Lepistö kertoi Harva-alueiden asioiden nousseen vahvasti esiin pelastustoimessa vuonna 2020. Teema etenee mm. sopimuspalokuntien kansallisessa yhteistyöryhmässä, jossa pyritään kehittämään sopimuspalokuntien jatkuvuutta. Pelastuslain esiselvityshankkeessa harvaturva-asiat otetaan huomioon sekä Palopäällystöllä koordinoimassa hankkeessa, jossa sopimuspalokuntien toimintaa kehitetään skenaariotyön kautta. Lepistö kertoi, miten Harvaan asuttujen alueiden turvallisuus 2020 -raporttia on huomioitu palokunnissa.

Joel Kauppinen sisäministeriöstä esittäytyi. Kauppinen pystyy tukemaan Harvaturva-verkoston työtä osana suorituskykyhanketta.

Lepistö kertoi sisäisen turvallisuuden yhteistoimintamalliin liittyvästä paikallisiin turvallisuustarpeisiin liittyvästä työryhmästä, jossa on keskusteltu mm. turvallisuussuunnitelmien ja hyvinvointikertomusten suhteista Kuntaliiton selvitysten mukaan ainakin pienemmissä kunnissa asiaan suhtaudutaan positiivisesti.

Kaupunginjohtaja Tytti Määttä kommentoi, että turvallisuussuunnitelmia on jo kytketty kuntien hyvinvointisuunnitelmiin. Toki alueellisia eroja on. Pienille kunnille yhdistäminen on ollut hyödyllistä. Haasteena on kuitenkin ollut poliisien resurssien saaminen hyvinvointisuunnitelmien tekemiseen. Myöskään TE-toimistojen osallistaminen voi olla haastavaa, jos kunnassa ei toimipistettä. Yhdenvertaisuuden nimissä yhteistyötä tulee kehittää.

Puheenjohtaja Kohvakka kommentoi yhtenäisemmälle toimintatavalle olevan tarvetta, mihin on hyvät mahdollisuudet mutta toteuttaminen vaatii paljon koordinaatiota, koska toimijoita ja toimivaltaisia tahoja on paljon. Lepistö kommentoi, että kansallisella tasolla näkemyksissä on eroja ja olisikin hyvä saada myös pienempien kuntien näkökulmat esiin työryhmissä.

5. Harvaturva-verkoston toimijoiden ajankohtaiset harvaan asuttujen alueiden turvallisuuden kehittämiseksi

Mari Kattilakoski kertoi Kylän syke -hankkeesta Pohjois-Karjalassa, joka jatkaa naapuriavun kehittämistä. Maaseutupolitiikan kokonaisuohjelma on tulossa lausuntokierrokselle, johon Harvaturva-verkoston kannattaa tarttua.

SPRn Veli-Matti Ahtiainen kertoi Lapin Arjen turvaa -mallin seuraavasta vaiheesta. Maakuntatasolla hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmat on yhdistetty, mutta nyt tavoitteena kehittää kuntakohtaisia turvallisuussuunnitelmia.

Määttä kertoi evakuointisuunnitelmatyöstä. Kainuun pelastuslaitos koordinoi projektia, jossa jokaisessa kunnassa tehdään työpajoittain evakuointisuunnitelmia. Lisäksi pohdittu, miten kansalaisten resilienssiä voitaisiin jatkossa kehittää.

Heli Koponen Pohjois-Karjalan pelastusalanliitosta kertoi, miten Pohjois-Karjalassa jatketaan pelastusryhmien kehittämistä. Martoilla on Muru-muonitusosaamisen -hanke, jossa kehitetään joukkomuonitustaitoja. Koponen kertoi, että hän toimii jatkossa kyläturvallisuusyhdyshenkilöiden ohjaajana SPEKin toimeksiannosta. Pohjois-Karjalassa valmistellaan isoa harjoitustapahtumaa, jossa mm. Martat, MPK ja sotilaskotisisaret harjoittelevat yhteistoimintaa häiriötilanteita varten.

Samisosterin Magga alueella käynnissä olevasta tarkastelusta, jos selvitetään saamenkielisten palveluiden tilaa. On olemassa tarve kehittää saamenkielisiä turvallisuusaineistoja ja näiden osalta voi olla yhteydessä Samisosteriin. Näitä voidaan katsoa yhdessä. Lepistö kommentoi asian edistyneen pelastustoimessa ja hiljattain on tullut kolmella saamen kielellä omavalvontalomakkeita. Lapin pelastuslaitos on keskeinen toimija alueella, johon kannattaa olla yhteydessä.

MPKn Satu Virtanen kertoi tulevasta NASTA-harjoituksesta, jossa mm. koulutetaan joukkomuonituksen kouluttajia. MPKssa jatkokehitetään henkiseen resilienssiin keskittyviä koulutuksia ja valmiuskeskustoimintamallin levittävistä uusille alueille jatketaan. MPK aikoo lisätä ruotsinkielistä koulutustarjontaa ja pyrkivät järjestämään kaikissa piireissä kotiseutuharjoituksia.

Kuntaliiton Paavo Taipale kertoi INFRA-hankkeen päättyvän. Parhaillaan on menossa vesihuoltouudistus, jossa mm. vesihuoltolaitosten ja vesiosuusyhdyskuntien yhteistyötä halutaan parantaa ja toimintaa vahvistaa. Taipale ehdotti Harvaturva-verkoston vahvistavan yhteistyötä harvaan asuttujen alueiden parlamentaarisen ryhmän kanssa. Lisätietoja: pj. Hanna Huttunen ja sihteeri Auli Sihvola, MMM.

Asiantuntija Mirja Lauronen kertoi jättäytyvänsä pois Harvaturva-verkostosta ja kiitti jäseniä vaikuttavasta työstä sekä toivotti verkostolle hyvää jatkoa.

Tarja Lukkarinen kertoi HAMA-verkostotyön olevan katkolla MANEn osalta. HAMAn työn keskeisiä tuloksia olivat menneellä kaudella mm. poliisikysymyksen esiin nostaminen ja uusien aloitteiden tekeminen.

6. Toiminnan ja toimintasuunnitelman 2021 painopisteistä keskustelu

Laurikainen esitteli toimintasuunnitelma 2021 luonnosta. Pääosin jatketaan edellisen vuoden teemojen ja tavoitteiden mukaisesti. Uusia asioina päädyttiin lisäämään Harvaturva-verkoston ohjausrooli suhteessa sisäisen turvallisuuden turvallisuusosaaminen ja -valmiudet työryhmään. Lisäksi vahvistamme vuoden aikana eri verkostojen välistä yhteistyötä.

Puheenjohtajan esityksen mukaisesti toimintasuunnitelmaan tehdään toivotut korjaukset, jonka jälkeen suunnitelma toimitetaan verkostolle kommentoitavaksi. Lopullinen hyväksyntä seuraavassa kokouksessa.

7. Muut asiat

- jäsenten tiedotettavat
- muut keskusteluasiat

Laurikainen kannusti jäsenistöä ilmoittamaan sihteerille/puheenjohtajistolle käynnissä olevista turvallisuushankkeista ja -malleista tai muista ajankohtaisista harvaturvaan liittyvistä asioista.

Puheenjohtaja ehdotti sihteerin selvittävän seuraavan kokouksen ajankohtia ja lähettämään ehdotuksen verkostolle.

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 14:58.

Puheenjohtaja Lepistö kiitti osallistujia ja päätti kokouksen.

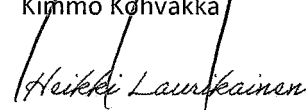
Helsingissä 26.1.2021

puheenjohtaja

sihteer

Kimmo Kohvakka

Heikki Laurikainen

Jakelu Harvaturva-verkoston jäsenet

Liitteet Katsaus vuoteen 2020 (liite 1), turvallisuusosaaminen- ja valmiudet työryhmä (liite 2), toimintasuunnitelma 2021 (liite 3).

